

Quickscan flora en fauna 4 ontwikkellocaties in Druten

Oriënterend onderzoek in het kader van de Flora- en faunawet

Colofon

Status: Definitief
Project: BE/2016/158
Datum: 12 januari 2017
Samensteller(s): ing. C.J. Blom

Opdrachtgever:

KLOKBOUW

KLOK BOUWONTWIKKELING BV
Postbus 40018
6504 AA Nijmegen

Contactpersoon: Dhr. ir. M. Leenders

Disclaimer

Blom Ecologie is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie.

© Blom Ecologie / Klok BouwOntwikkeling B.V.

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Voorwoord

Voor u ligt de rapportage 'Quickscan flora en fauna 5 ontwikkellocaties in Druten'. Deze rapportage is opgesteld in opdracht van Klok BouwOntwikkeling BV. De onderzochte projectlocaties worden door verschillende partijen ontwikkeld. De quickscan is uitgevoerd ten behoeve op te stellen bestemmingsplanwijziging en/of aan te vragen omgevingsvergunning voor de realisatie van ca. 25 woningen.

Op 4 locaties in Druten hebben projectontwikkelaars het voornemen om woningen te ontwikkelen. De locaties betreffen Veerstraat 5, 5a, 7 en 7a, Hogestraat ong., Scharenburg ong. en Hoogland ong. te Druten. De beoogde ontwikkeling en de daarmee gepaard gaande werkzaamheden hebben mogelijk een negatief effect hebben op beschermde flora en fauna en natuurwaarden. In het kader van de Flora en faunawet dient een oriënterend onderzoek uitgevoerd te worden naar de mogelijke negatieve effecten voor beschermde flora en fauna.

Klok BouwOntwikkeling BV heeft Blom Ecologie opdracht verleend om de betekenis van het plangebied voor de aanwezig beschermde soorten te beoordelen en de effecten van de voorgenomen handelingen daarop. In deze rapportage worden de bevindingen beschreven en geadviseerd hoe deze te interpreteren en in de praktijk te hanteren.

Inhoud

1 Inleiding	7
1.1 Aanleiding en doel	7
1.2 Oriënterend onderzoek (quickscan)	7
1.3 Wettelijk kader Flora- en faunawet	8
1.4 Wet Natuurbescherming	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
2 Plangebied en voorgenomen ingreep	9
2.1 Gebiedsbeschrijving	9
2.2 Huidige situatie plangebied	10
2.3 Voorgenomen ingrepen	12
3 Beoordeling Flora- en faunawet	13
3.1 Vaatplanten	13
3.2 Zoogdieren	13
3.3 Reptielen	14
3.4 Amfibieën	15
3.5 Vissen	16
3.6 Vlinders, libellen en overige ongewervelden	16
3.7 Vogels	16
4 Gebiedsbescherming	21
4.1 Natura2000	19
4.2 Gelders Natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone	20
5 Conclusies en aanbevelingen	23
5.1 Conclusies beoordeling Flora- en faunawet	21
5.2 Aanbevolen maatregelen en handelingen	21
6 Literatuur	23
Bijlage 1 Ecologie rugstreeppad	27

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Projectontwikkelaars zijn voornemens om op 4 locaties in Druten een of meerdere woningen te ontwikkelen. De locaties waar woningen zijn voorzien betreffen: Veerstraat 5, 5a, 7 en 7a 16 grondgebonden woningen met behoud 4 bestaande woningen), Hogestraat ong. (6-7 grondgebonden woningen), Scharenburg ong. (1 vrijstaande woning) en Hoogland ong. (1 vrijstaande woning) te Druten.

Op de locaties Veerstraat en Hogestraat dient een schuur te worden gesloopt om de beoogde ontwikkeling mogelijk te maken. Op de andere locaties is hoofdzakelijk sprake van verharding met lage begroeiing. Niet alle locaties zijn reeds bestemd voor de functie wonen en voor de sloop van opstallen en bouw van woningen dient een omgevingsvergunning te worden verleend. De beoogde ontwikkeling van woningen heeft mogelijk een negatief effect op beschermde flora en fauna. De ontwikkelaar is verplicht om onderzoek te verrichten naar de aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de mogelijk effecten van de ontwikkeling daarop. Middels een ecologische quickscan wordt de (potentiele) aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de betekenis van het plangebied voor deze soorten in kaart gebracht (Ff-wet).

Klok BouwOntwikkeling BV heeft Blom Ecologie verzocht het plangebied te onderzoeken op aanwezige beschermde natuurwaarden en vervolgens deze te toetsen aan de effecten van de werkzaamheden en vigerend beleid.

Onderzoeksdoel

Middels dit oriënterend onderzoek worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

- Welke, krachtens de Flora- en faunawet, beschermde flora en fauna zijn (potentieel) aanwezig in het plangebied?
- Welke negatieve effecten treden op voor (potentieel) aanwezige flora en fauna als gevolg van de werkzaamheden?
- Leiden de werkzaamheden, gelet op de verwachte negatieve effecten, tot overtreding van de Flora- en faunawet. Natuurbeschermingswet en/of vigerend beleid?

1.2 Oriënterend onderzoek (quickscan)

Quickscan

Een quickscan is een oriënterend onderzoek waarbij een beoordeling wordt gegeven van de aanwezigheid van flora en fauna in het plangebied, de betekenis van het plangebied voor de aanwezige soorten en de effecten van de voorgenomen ingrepen op de soorten. De quickscan bestaat uit veldbezoek en raadpleging van externe bronnen. De quickscan geeft uitsluitel voor het (direct) uit kunnen voeren van de werkzaamheden, vervolgonderzoek en/of een ontheffingsaanvraag.

Veldbezoek

Het veldbezoek is een momentopname van de aanwezige beschermde flora en fauna. Tijdens het veldbezoek wordt het plangebied nauwkeurig onderzocht waarbij ook gelet wordt op sporen en delen of restanten van planten en/of dieren. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 28 juni 2016. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren; droog, 3/8 - 8/8 bewolkt, 18-20° Celsius en windkracht 1-2 (Bft.).

Externe bronnen

Vaak zijn er al gegevens bekend over een plangebied en de directe omgeving hiervan. Deze gegevens worden onder andere beheerd in rapporten en naslagwerken en door het Natuurloket (www.natuurloket.nl). Raadpleging van externe bronnen levert vaak nuttige aanvullende informatie op en daarmee een vollediger beeld van de (mogelijk) aanwezige flora en fauna.

1.3 Wettelijk kader

Per 1 januari 2017 is de huidige Flora- en faunawet samen met de Boswet en Natuurbeschermingswet vervangen door de Wet natuurbescherming (Wnb). Onder de Wet natuurbescherming vervallen de voormalige tabellen 1, 2 en 3 (Ff-wet) waarin de beschermde soorten zijn opgenomen. Tevens zijn er circa 200 soorten niet langer beschermd en worden enkele bedreigde soorten toegevoegd.

De soortenbescherming binnen de Wet natuurbescherming is opgedeeld in de volgende beschermingsregimes: Vogelrichtlijnsoorten, Habitatrichtlijnsoorten en andere soorten. Voor alle beschermde soorten geldt een ontheffingsplicht. Het bevoegd gezag (de provincie) kunnen voor de soorten die zijn opgenomen in het 'beschermingsregime andere soorten' vrijstellingbesluit nemen en hierin onderscheid maken tussen meer en minder strikt beschermde soorten.

In de verordening van de provincie Gelderland is voor de volgende soorten vrijstelling opgenomen in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen:

<i>Aardmuis</i>	<i>Gewone bosspitsmuis</i>	<i>Ondergrondse woelmuis</i>
<i>Bastaardkikker</i>	<i>Gewone pad</i>	<i>Ree</i>
<i>Bosmuis</i>	<i>Haas</i>	<i>Rosse woelmuis</i>
<i>Bruine kikker</i>	<i>Hermelijn</i>	<i>Tweekleurige bosspitsmuis</i>
<i>Bunzing</i>	<i>Huisspitsmuis</i>	<i>Veldmuis</i>
<i>Dwergmuis</i>	<i>Kleine watersalamander</i>	<i>Vos</i>
<i>Dwergspitsmuis</i>	<i>Konijn</i>	<i>Wezel</i>
<i>Egel</i>	<i>Meerkikker</i>	<i>Woelrat</i>

2 Plangebied en voorgenomen ingreep

2.1 Gebiedsbeschrijving

Alle projectlocaties liggen in Druten. Druten is een dorp met een oude kern en met aan de randen enkele nieuwbouwwijken. De noordzijde van het dorp grenst aan de Waal. Het buitengebied ten oosten en zuiden wordt gekenmerkt door weilanden, akkers en agrarische bedrijven met hier en daar bosschages en houtwallen. Ten zuiden van het dorp ligt de Maas en Waal weg (N322), midden door het dorp loopt de Van Heemstraweg. Aan de zuidwestzijde grenst het dorp Puiflijk. Ten (noord)westen is sprake van bedrijventerreinen en meer natuurlijk landschap.

Figuur 1 Alle projectlocaties zijn gesitueerd in de plaats Druten (bron: ruimtelijkeplannen.nl)

2.2 Huidige situatie plangebied

Locatie Veerstraat

De projectlocatie Veerstraat 5, 5a, 7 en 7a bestaat uit 4 woningen, een schuur en een braakliggende en deels verhard terrein. De 4 woningen blijven gehandhaafd en de schuur wordt gesloopt. De schuur bestaat uit panelen met op het dak golfplaten. Het dak van de schuur is niet geïsoleerd. Achter de schuur staan enkele bakken met haardhout. Tevens is aan de achterzijde een kleine vijver ingegraven (1m²). Het terrein is (deels) verhard met betonklinkers. Het gehele terrein is omrasterd en afgesloten met een hekwerk.

Locatie Hogestraat

De projectlocatie bestaat uit een afgerasterd, braakliggend perceel wat hoofdzakelijk is begroeid met gras en algemene kruiden, een schuur en een parkeerplaats. De schuur bestaat uit steense muren, het dak bestaat uit dakpannen is aan de binnenzijde geïsoleerd. De parkeerplaats is verhard met betonklinkers.

Locatie Hoogland

De projectlocatie bestaat uit een hondenuitlaatweide met enkele jonge bomen. De weide is omrasterd met grof gaas en begroeid met algemene kruidachtige vegetatie. De locatie grenst aan een nieuwbouwwijk.

Locatie Scharenburg

De projectlocatie ligt tussen de percelen Scharenburg 25 en 27. De locatie bestaat uit een weide en is in gebruik als hooiland. Aan de voorzijde van het perceel grenst een fietspad, aan de achterzijde een brede watergang. Op de grens met het perceel aan de Scharenburg 25 staat een meidoornhaag met schutting. De grens met het andere perceel wordt gevormd door (knotwilgen), elzen en gewone vlierstruiken.

2.3 Voorgenomen ingrepen

De ingreep bestaat op alle locaties uit het realiseren van grondgebonden woningen: Veerstraat 5, 5a, 7 en 7a (16 grondgebonden woningen met behoud 4 bestaande woningen), Hogestraat ong. (6-7 grondgebonden woningen), Scharenburg ong. (1 vrijstaande woning) en Hoogland ong. (1 vrijstaande woning). Het is vooralsnog onbekend hoe de uiteindelijk inrichting vormgegeven wordt. De realisatie van vorengenoemde ingrepen wordt (primair) vormgegeven door de onderstaande werkzaamheden uit te voeren.

- Sloop opstallen (*Veerstraat en Hogestraat*). De werkzaamheden bestaan uit algemene sloopwerkzaamheden middels een graafmachine en handwerkzaamheden, het laden van sloopmateriaal en het transport van sloopmateriaal naar een verwerkingslocatie;
- Kap bestaande vegetatie (*alle locaties*). De werkzaamheden bestaan uit zaagwerkzaamheden, het versnipperen en/of laden van stammen, takken en struiken alsmede de afvoer hiervan naar een verwerkingslocatie;
- Aanbrengen voorbelasting (*mogelijk bij Veerstraat en Hogestraat*). De werkzaamheden bestaan uit het vergraven en/of (deels) dempen van watergangen, het aanvoer van zand en/of grond middels vrachtwagens en tractoren, het plaatsen van bakens en het profileren en verdelen van de voorbelasting middels graafmachines, en/of bulldozers.
- Bouwrijpmaken percelen (*alle locaties*). De werkzaamheden bestaan onder andere uit het verwijderen/verplaatsen van de voorbelasting, (ver)graven van watergangen, egaliseren en profileren van het terrein middels een graafmachine en/of bulldozer waarbij mogelijk grond, zand en puin worden aangevoerd, de aanleg van riolering en nutsvoorzieningen, realisatie van (tijdelijke) bouwwegen en het plaatsen van andere bouwvoorzieningen.
- Bouw woningen (*alle locaties*). De werkzaamheden bestaan uit het aanbrengen van de fundering, steigerwerk, timmer- en metselwerkzaamheden, elektra- en loodgieterswerkzaamheden alsmede de afwerking waaronder o.a. stucadoor-, schilder- en tegelwerkzaamheden. Kortom alle algemene bouwwerkzaamheden die aan de orde zijn bij de bouw van woningen.
- Realisatie wegen en trottoirs (*Veerstraat*). De werkzaamheden bestaan uit het verwijderen van de tijdelijke bouwweg, het herprofileren van het tracé, het aanbrengen van de nieuwe verharding en aansluiting op bestaande infrastructuur. Hierbij zijn allerhande grondverzet, transport en stratenmakers- werkzaamheden aan de orde.
- Opleveren openbare ruimte (*Veerstraat*). De werkzaamheden bestaan onder andere uit het afwerken van de watergangen/retentie, plaatsen van verlichting, allerhande voorzieningen, inzaaien bermen en beplanten groenstroken.
- Revitalisatie percelen (particulier initiatief). De werkzaamheden bestaan uit algemene hoveniers- en stratenmakerswerkzaamheden.

3 Beoordeling Flora- en faunawet

Per soortgroep wordt beschreven of er op één of meerdere locaties beschermde soorten worden verwacht. Omdat de locaties veel overeenkomsten hebben worden deze niet afzonderlijk getoetst. Indien er sprake is van een specifieke omstandigheid wordt dit in de tekst toegelicht. Om de leesbaarheid te optimaliseren worden de locaties telkens cursief weergegeven.

3.1 Vaatplanten

Op geen van de planlocaties zijn (sporen en/of delen van) beschermde vaatplanten aangetroffen. Op alle locaties is sprake van voedselrijke omstandigheden, intensief beheer en/of intensief gebruik. Op de te slopen schuren is geen (beschermde) muurvegetatie aangetroffen. Ter indicatie volgt per locatie een korte opsomming van de aangetroffen vegetatie. *Veerstraat*: distels, brandnetel, karmozijn, gewone vlier, walnoot, es, bosaardbei, els, harig wilgenroosje, kruipende boterbloem, kleefkruid, gewone braam, bosandoorn, haagwinde, appel, kers, ereprijs, melkdistel en paardenbloem. *Hogestraat*: witte kornoelje, paardenbloem, karmozijn, grote brandnetel, Robertskruid, buxus, hедера, melkdistel, haagwinde, klein hoefblad, gerst, klaproos, kruipende boterbloem, duizendschoon, madeliefje, koolzaad, kamille en perzikkruid. *Hoogland*: witte klaver, akkerdistel, ridderzuring, paardenbloem, perzikkruid, smeerwortel, grote brandnetel, smalle weegbree, klein hoefblad en (knot)wilg. *Scharenburg*: ridderzuring, brandnetel, kruipende boterbloem, kleefkruid, algemene grassen, elzen(haag) en (knot)wilg.

Gelet op de habitatpreferentie van kwetsbare, kritische en beschermde vaatplanten is de aanwezigheid van zwaarder en strikt beschermde soorten uitgesloten.

3.2 Zoogdieren

Behoudens enkele molshopen op de locatie *Hoogland* zijn geen individuen op sporen van (beschermde) zoogdieren aangetroffen. Alle locaties zijn in meer of mindere mate uitgerasterd en derhalve ontoegankelijk voor grote(re) in het wild levende zoogdieren. Een groot deel van de locaties is verhard en ligt in stedelijk gebied (*Veerstraat*, *Hogestraat* en *Hoogland*). Daarnaast is op de locaties nauwelijks sprake van relevante vegetatiestructuren voor zoogdieren. Langs de randen van de locaties (aan de buitenzijde) *Veerstraat* en *Scharenburg* is wel sprake van opgaande en dichte(re) vegetatie structuren. Op geen van de locaties is er sprake van gunstige omstandigheden voor zwaarder- en strikt beschermde soorten. Een deel van de locaties is mogelijk wel onderdeel van het leefgebied van algemene en licht beschermde soorten: bunzing, hermelijn, konijn, bruine rat, egel en rosse woelmuis en veldmuis. De ontwikkeling van woningen leiden mogelijk tot een tijdelijke verstoring van deze soorten. In de directe omgeving is echter voldoende geschikt leefgebied voor deze relatief opportunistische soorten om naar uit te wijken. In de nieuwe situatie zal voor een aantal van deze soorten weer geschikt habitat ontstaan. Tevens geldt ten aanzien van Ff-wet tabel 1 soorten vrijstelling voor activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling. De beoogde ontwikkeling van woningen leidt niet tot negatieve effecten voor grondgebonden zoogdieren.

Vleermuizen

Laanvormige bomenrijen, oude bomen met gaten en scheuren, (oude) gebouwen met kieren, oppervlaktewater en spleten en/of andere structuurrijke groenelementen kunnen een functioneel onderdeel zijn van een vleermuishabitat (Limpens et al., 1997; Dietz et al., 2011). Op de locatie *Veerstraat* staat een walnoot, op locatie *Hogestraat* en op locatie *Hoogland* zijn enkele jonge bomen aangeplant. Voor alle locaties geldt dat geen oude hoge (potentieel geschikte) bomen aanwezig.

De te slopen bebouwing op de locaties *Veerstraat* en *Hogestraat* is geïnspecteerd op de mogelijk geschiktheid als vast rust- en verblijfplaats voor vleermuizen. De schuren aan de *Veerstraat* en *Hogestraat* hebben enkelvoudige wanden zonder luchtpouw. Het dak van de schuur aan de *Veerstraat* bestaat uit golfplaten en is niet geïsoleerd waardoor er sprake is van een continue luchtstroom. Vleermuizen vestigen zich niet op locaties waar sprake is van een instabiel microklimaat. Het dak van de schuur aan de *Hogestraat* heeft dakpannen en is aan de binnenzijde geïsoleerd met isolatieplaten. De dak- en kantpannen sluiten goed aan op elkaar en de gevelafwerking. Daarnaast heeft de schuur een beperkte hoogte (reguliere uitvlieghoogte is tenminste 2-3m) en is gelet op de afwerking van de isolatie, de ruimte tussen de isolatie en de dakpannen beperkt geschikt. Het te slopen pand (reisbureau) aan de *Hogestraat* 37 heeft enkele schuine dakvlakken met dakpannen. De meeste panden sluiten goed op elkaar aan evenals de nokvorsten tussen de verschillende dakvlakken zijn echter enkele potentiële invliegopeningen aanwezig. De muren van het pand bestaan uit metselstenen die deels zijn aangesmeerd met mortel en deels uit metselwerk bestaan, open stootvoegen of andere, voor vleermuizen mogelijk relevante openingen, zijn niet aangetroffen.

De luwte langs de bebouwing en opgaande vegetatie zijn potentieel geschikt als vlieg- en foerageerroute voor vleermuizen. De vegetatierijkere en gunstig gelegen zijn (beperkt) geschikt als foerageergebied van vleermuizen. Hiervan is eigenlijk alleen sprake op de locaties *Veerstraat* en *Scharenburg*. Vleermuizen foerageren opportunistisch waarbij het actuele voedselaanbod bepalend is voor de tijdsduur van foerageren op een bepaalde locatie. De meeste soorten gebruiken een fijnmazig netwerk van ruimtelijke structuren. Het verdwijnen of tijdelijk ongeschikt raken van een klein deel van het foerageernetwerk heeft geen significante effecten mits het geen belangrijke verbindingroute betreft. Mogelijk kunnen foeragerende en passerende vleermuizen worden verstoord als gevolg van bouwverlichting.

3.3 Reptielen

Op basis van de habitatpreferentie en de daaraan gerelateerde landelijke verspreiding kan de aanwezigheid van reptielen worden uitgesloten in Druten. Voor alle ontwikkellocaties geldt tevens dat deze qua oppervlakte, ligging, inrichting, beheer en dergelijk ongeschikt zijn voor reptielen.

3.4 Amfibieën

Behoudens een bastaardkikker op de locatie *Veerstraat* zijn tijdens het veldbezoek geen (sporen en/of delen van) beschermde amfibieën aangetroffen op de locaties. In de directe omgeving is het voorkomen van kleine watersalamander, bruine kikker, bastaardkikker, gewone pad, kamsalamander, rugstreeppad, poelkikker bekend (Creemers & Van Delft, 2009, Bijl & Aarts, 2007). Op de locatie *Veerstraat* is sprake van een kleine ondiepe vijver (ca. 1m²) en langs de locatie *Scharenburg* (achterzijde) ligt een brede watergang met flauwe oevers. Op de overige locatie is geen oppervlaktewater aanwezig, tevens grenzen de locaties niet aan oppervlaktewater.

Amfibieën leven in twee typen habitat, het terrestrisch en aquatisch habitat. Het terrestrisch of landhabitat wordt voornamelijk gebruikt om te overwinteren, migreren en foerageren. Het aquatische habitat is relevant als voortplantingslocatie en het opgroeien van juveniele dieren. Omdat amfibieën zich slechts over korte afstanden verplaatsen (m.u.v. rugstreeppad) dienen deze twee habitats op korte afstand van elkaar te liggen. Het vijvertje op de locatie *Veerstraat* is zeer beperkt van omvang en ogenschijnlijk in gebruik door de bastaardkikker. De watergang aan de achterzijde van de locatie *Scharenburg* heeft een breedte van ca. 6m en is voedselrijk (geheel bedekt met kroos). De oeverzone bestaat uit een strook van ca. 2m lisdodde. Door de voedselrijke omstandigheden en de volledige kroosbedekking zullen in de zomerperiode (met name op zonnige dagen) grote verschillen in de zuurstofconcentratie in het water optreden (overdag heel hoog als gevolg van fotosynthese, in de vroege ochtend heel laag als gevolg van verbruik). Met name amfibieënlarven zijn gevoelig voor deze extreme schommelingen in de zuurstofconcentratie.

Op de planlocaties is niet of nauwelijks sprake van geschikt landhabitat. Voor de meeste locaties geldt dat de afstand tot relevant oppervlaktewater redelijkerwijs te groot is. Op de locatie *Scharenburg* wordt 1 woning gerealiseerd welke aannemelijk in de voorgevelrooilijn van de belende bebouwing wordt gesitueerd. Het is derhalve uitgesloten dat (bestaand) belangrijk leefgebied en/of migratiezones van amfibieën worden aangetast. Ten aanzien van de rugspreeppad geldt dat als gevolg van de ontwikkelingen geschikt habitat kan ontstaan. De rugstreeppad is een typische pionierssoort. Het optimale habitat bestaat uit een dynamische zandig gebied met een natuurlijk of door de mens veroorzaakt pionierkarakter met temporele wateren (Creemers & Van Delft, 2009). Verder wordt de soort in mindere mate in diverse andere landschapstypen aangetroffen. Het pioniersstadium van een landschap bepaalt in hoge mate de aanwezigheid van de soort en is dan ook een karakteristiek element in potentiële geschikte habitats. Als de soort in de directe omgeving van een locatie voorkomt waar een pionierssituatie gaat ontstaan is de kans groot dat de soort dit gebied bevolkt. In het voorjaar (15 maart t/m 15 april) gaan de rugstreeppadden op zoek naar geschikt voortplantingshabitat. Rugstreeppadden kunnen zich honderden meters per dag verplaatsen (Creemers & Van Delft, 2009). Er dienen maatregelen getroffen te worden die er voor zorgen dat het terrein ongeschikt blijft of onbereikbaar is voor rugstreeppad op de locaties *Veerstraat* en *Scharenburg* (m.n. geografische ligging).

Ten aanzien van de rugstreeppad dient te worden voorkomen dat tijdens de ontwikkeling langdurig plassen als gevolg van regenval blijven staan (egaliseren) en hopen puin en/of ander materiaal (direct afvoeren). Indien het om praktische redenen niet mogelijk is om bovenstaande maatregelen toe te passen wordt geadviseerd het terrein gedurende de werkzaamheden uit te rasteren met een amfibieënscherm.

3.5 Vissen

Zoals reeds bij amfibieën (deels) besproken is op geen van de planlocaties oppervlaktewater aanwezig wat relevant zou kunnen zijn voor vissen. Langs de locatie *Scharenburg* ligt een brede watergang. De ontwikkeling vindt echter op dusdanige afstand plaats dat eventueel aanwezige vissen daar geen effecten van ondervinden. Op de locatie *Veerstraat* is slechts sprake van een kleien vijver (1 m²) welke irrelevant is voor vissen.

3.6 Vlinders, libellen en overige ongewervelden

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen (sporen en/of delen van) beschermde vlinders, libellen of overige ongewervelden aangetroffen. Op de locatie *Veerstraat* zijn diverse dagvlinders (o.a. groot koolwitje, kleine vos en icarusblauwtje) en andere insecten waargenomen die foerageerden op de talrijk bloeiende distels. De distels groeien in een lager gelegen en vochtig deel van het terrein wat snel opwarmt. Hierdoor is sprake van algemeen gunstige omstandigheden voor insecten.

Op basis van de landelijke verspreiding en het ontbreken van typische habitatkenmerken; o.a. oude bomen, typische waardplanten en oude (zure) vennetjes maakt dat de planlocatie aannemelijk geen essentieel onderdeel van een mogelijk leefgebied is voor beschermde soorten. Belangrijke(re) elementen zijn mogelijk wel in de directe omgeving van het plangebied aanwezig. Door de werkzaamheden worden geen specifieke elementen aangetast die van evident belang zijn voor (beschermde) insecten aangetast. Negatieve effecten ten aanzien van beschermde insecten zijn uitgesloten.

3.7 Vogels

Op alle ontwikkellocaties zijn vogels waargenomen. De soorten betreffen: merel, houtduif, vink, gierzwaluw, zwarte kraai, postduif/stadsduif, kauw, huismus, ekster, zanglijster, koolmees, Vlaamse gaai, grasmus en winterkoning. Op geen van de locaties zijn nesten van algemene broedvogels of jaarrond beschermde nesten aangetroffen.

De bebouwing aan de *Hogestraat 37* is potentieel geschikt als vaste rust- en verblijfplaats van huismus (er zijn geen vogelwerende middelen aangebracht). Het habitat van de huismus moet voldoen aan de combinatie van een aantal aspecten die op korte afstand van elkaar aanwezig moet zijn. Op de locatie zijn geen huismussen waargenomen tijdens het veldbezoek (alleen op de locatie *Scharenburg* t.h.v. huisnr. 25).

De belangrijkste aspecten zijn: nestgelegenheid, voedsel, dekking, plekken voor stofbaden en drinkwater. In de directe omgeving van de bebouwing op de locatie *Hogestraat* is met name voedsel, dekking en drinkwater in beperkte of onvoldoende mate aanwezig. Op basis van het in onvoldoende aanwezig zijn van elementaire voorwaarden is het aannemelijk dat de bebouwing geen functie heeft voor huismus. De openingen onder de nokpannen zijn toegankelijk voor gierzwaluwen. Echter gelet op de beperkte hoogte, het ontbreken van sporen, het aanbod van veel gunstigere nestgelegen in de directe omgeving en het ontbreken van waarnemingen kan gesteld worden dat de bebouwing geen functie heeft voor de soort.

Voor roofvogels en uilen geldt dat de ontwikkellocatie niet geschikt zijn. De omvang is te beperkt, de ligging en inrichting zijn ongunstig. Op de grotere en meer aan de zoom van Druten gelegen planlocaties *Veerstraat* en *Scharenburg*, zijn tevens geen sporen van aanwezigheid aangetroffen zoals uitzichtposten met uitwerpselen of andere indicaties gevonden (braakballen, krijtsporen, veren e.d.). Tevens heeft de te slopen bebouwing geen relevante functie voor roofvogels en uilen.

Algemene broedvogels

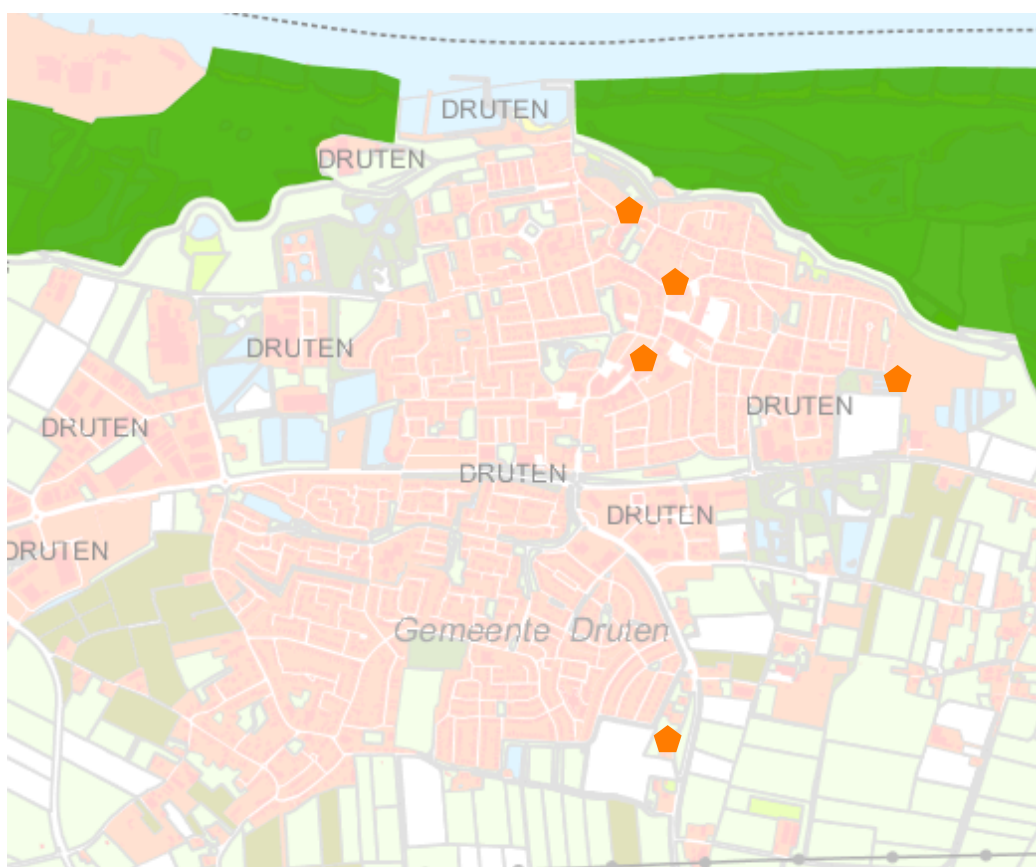
Op de locaties *Veerstraat*, *Hogestraat* en *Scharenburg* kunnen nesten van algemene broedvogels in de bomen en struiken niet worden uitgesloten.. De werkzaamheden hebben mogelijk een significant negatief effect op zangvogels als gebruiksfuncties tijdelijk of permanent ernstig worden aangetast. Tijdelijke aantasting van gebruiksfuncties zijn o.a. geluids- en lichtverstoring tijdens de broedperiode waardoor vogels niet tot een broedsel komen of er niet in slagen jongen groot te brengen. Ten aanzien van algemene broedvogels wordt geadviseerd om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren (indicatieve periode: 15 maart- 15 juli) om potentieel versturende effecten op broedvogels te voorkomen. Het verwijderen van broedgelegenheden en het daarmee voorkomen van broedgevallen in de herfst- en winterperiode is eveneens een effectieve maatregel.

4 Gebiedsbescherming

4.1 Natura2000

De planlocaties maken geen deel uit van een van een Natura2000 gebied (figuur 2). Ten noorden van Druten ligt het Natura2000 gebied 'Rijntakken'. De ontwikkellocatie *Veerstraat* ligt op een afstand van circa 75m afstand van het gebied. Het dichtstbij gelegen kwetsbare habitat zijn de vochtige alluviale bossen of zachthoutoobossen (H91E0A) op ca. 100m afstand (vanaf locatie *Veerstraat*) en meren met krabbenscheer en fonteinkruiden (ZGH3150) op ca. 220m (vanaf locatie *Hoogland*).

De te realiseren woningen worden in de kern van Druten of op grote afstand van het Natura2000 gebied gerealiseerd. Op de locatie *Veerstraat* is sprake van een brede omzoming van hoge bomen en struiken (o.a. wilg, populier, veldesdoorn, gewone vlier, witte kornoelje en meidoorn). Versturende en mogelijk negatieve effecten (externe werking) op doelsoorten of instandhoudingsdoelen van het Natura2000 gebied worden door deze omzoming gemitigeerd (m.n. geluid- en optische verstoring. De nieuwe woningen zullen leiden tot een marginale toename in stikstofdepositie (HR-ketels en verkeersaantrekkende werking). Het betreft echter maximaal 32 woningen verspreid over Druten. Gelet op de bestaande verkeersstromen, actuele ontwikkelingen (nieuwbouw) en resultaten bij andere projecten (*expert judgement*) is het uitgesloten dat de stikstofdepositie leidt tot een melding- of vergunningplicht.

Figuur 2 De ontwikkelingen hebben geen effect op het noordelijk gelegen Natura2000 gebied 'Rijntakken' (bron: flamingo.provld.nl).

4.2 Gelders Natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone

De ontwikkellocatie smaken geen onderdeel uit van het Gelders Natuurnetwerk en/of de Groene Ontwikkelingszone (figuur 3).

Figuur 3 De ontwikkellocaties maken geen onderdeel uit van het Gelders Natuurnetwerk of de Groene Ontwikkelingszone (bron: flamingo.provld.nl).

5 Conclusies en aanbevelingen

5.1 Conclusies

- In het plangebied en/of de directe omgeving daarvan komen beschermde diersoorten van de Wet natuurbescherming (of voormalige Flora- en faunawet) voor. Het plangebied is mogelijk van essentiële betekenis voor zwaarder en strikt beschermde soorten (Habitatrichtlijnsoorten en overige soorten). Voor de onderstaande soorten heeft het plangebied mogelijk een functie.

Soort	Ff-wet	Voorkomen
Vleermuizen	Tabel 3	De te slopen woning aan de Hogestraat 37 heeft ter hoogte van de dakvlakken enkele potentiële invliegopeningen voor vleermuizen. De luwte van bebouwing en groenopstanden is potentieel geschikt als migratie- en foerageerroute (m.n. locaties Veerstraat en Scharenburg).
Algemene broedvogels	Beschermd tijdens broedseizoen	Op de locaties Veerstraat, Hogestraat en Scharenburg kunnen algemene vogels broeden gedurende het broedseizoen.

Voor de licht beschermde soorten (Ff-wet, tab. 1) geldt vrijstelling ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen. Onder de Wet natuurbescherming geldt dat het aantasten van het leefgebied van deze soorten ontheffingsplichtig is. Voor deze 'overige soorten' geldt dat op provinciaal niveau mag worden bepaald in welke mate een soort beschermd moet worden. Voor deze algemene soorten is door de provincie Gelderland een nieuw vrijstellingsbesluit opgesteld (paragraaf 1.3).

- De ruimtelijke ingrepen leiden, behoudens vleermuizen (locatie Hogestraat) en broedvogels, mogelijk tot een tijdelijke verstoring van algemene voorkomende en licht beschermde soorten. Voor vleermuizen geldt dat eerst een nadere inspectie (in verlengde van quickscan) moet worden uitgevoerd om vast te stellen of er potentie is voor desbetreffende soort.
- Afhankelijk van de bevindingen tijdens de nadere inspectie en/of het soortspecifieke onderzoek kan worden beoordeeld of er effecten optreden voor vleermuizen en of er sprake is van overtreding van de Flora- en faunawet. Er behoeft vooralsnog echter nog geen ontheffing van de Flora- en faunawet (art. 75) aangevraagd te worden.
- Er treden geen negatieve effecten op ten aanzien van Natura2000 gebieden. Tevens is er geen sprake van aantasting van het Gelders Natuurnetwerk en Groene Ontwikkelingszone.

5.2 Aanbevolen maatregelen en handelingen

De onderstaande maatregelen hebben betrekking op de algemene Zorgplicht betreffende alle flora en fauna alsmede tabel 1 soorten waarvoor vrijstelling geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Op basis van de inspectie en eventueel nadere onderzoek kunnen deze maatregelen worden uitgebreid.

- Tijdens de werkzaamheden moet voorzichtig gehandeld worden met alle voorkomende flora en fauna.
- Wanneer ondanks zorgvuldig handelen, onderzoek en advies schade lijkt te ontstaan voor beschermde flora en fauna dient direct contact opgenomen te worden met een ter zake deskundige¹.
- Alle aanwezige vegetatie of bodemmateriaal in het werkgebied (takken, stronken) gefaseerd verwijderen. Dit om bodembewonende dieren de kans te geven in de nabijgelegen omgeving een ander leefgebied te benutten.
- Er wordt gelegenheid gegeven aan dieren, die tijdens de werkzaamheden worden gevonden, te vluchten of zich te verplaatsen naar een schuilplaats buiten het bereik van de werkzaamheden.
- De planlocatie tijdens de werkzaamheden bij voorkeur minimaal verlichten en hierbij een vleermuisvriendelijke verlichtingswijze toepassen (rood/groen licht, lichtbundel nederwaarts richten, toepassen geconvergeerde lichtbundel) en de werkzaamheden in de periode april-oktober tussen zonsopgang en zonsondergang uitvoeren (buiten schemerperiodes).
- Ten aanzien van rugstreepad geldt dat de soort gedurende de sloop en ontwikkeling de locatie kan bevolken (zie voor meer info bijlage 1). In de periode april t/m augustus/september dient te worden voorkomen dat er potentiële voortplantingswateren ontstaan door het terrein voortdurend te egaliseren en met name de delen waar niet gewerkt wordt. Grondwerkzaamheden worden zoveel als mogelijk aaneengesloten uitgevoerd. In het gehele jaar maar met name in de periode oktober t/m maart dient het ontstaan van potentiële verblijf- en overwinteringslocaties te worden vermeden. Hopen puin en ander sloopafval dienen direct te worden afgevoerd of afgedekt met wegendoek. Een alternatief voor bovenstaande werkwijze is gehele uitrastering van de gehele werklocatie middels een amfibieënscherm. Welke werkwijze wordt toegepast is ter beoordeling aan de uitvoerend partij. Indien ondanks de zorgvuldige aanpak rugstreepadden worden aangetroffen moeten de werkzaamheden worden gestaakt. Een ter zake deskundige geeft op welke wijze de werkzaamheden hervat kunnen worden.
- Ten aanzien van broedvogels dienen de werkzaamheden buiten de kwetsbare periode te worden uitgevoerd c.q. opgestart. Het broedseizoen betreft indicatief de periode 15 maart t/m 15 juli. Indien de werkzaamheden om moverende redenen in het broedseizoen plaatsvinden dient, alvorens deze uitgevoerd worden, door een ter zake deskundige te worden vastgesteld of er broedende vogels of nesten aanwezig zijn. De deskundige geeft aan welke maatregelen eventueel van toepassing zijn.

¹ Het ministerie van El&I verstaat onder een deskundige persoon die; (1) Op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of (2) Als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau dat is aangesloten bij het netwerk Groene Bureaus en/of (3) Zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van soortenbescherming en is aangesloten bij de daarvoor in Nederland bestaande organisaties.

6 Literatuur

- Bang, P. & P. Dahlström, 2005. Tierspuren. Fährten, Fraßspuren, Losungen, Gewölle und andere. BLV Buchverlag GmbH & Co. KG, München
- Creemers, R.C.M & J.J.C.W. van Delft (RAVON)(redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. -Nederlandse fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden
- Dietz, C., O. von Helversen, D. Nill & P.H.C. Lina, 2011. Vleermuizen: alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika: biologie, kenmerken en bedreigingen. Tirion Natuur, Utrecht.
- Hustings, F. & J.W. Vergeer (sovon)(redactie), 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. -Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden
- Limpens, H., K. Mostert en W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij.
- Twisk, P., A. van Diepenbeek & J.P. Bekker, 2010. Veldgids Europese Zoogdieren, KNNV Uitgeverij, Zeist

Relevante, beschikbare en eventueel geraadpleegde Soortenstandaards (rvo.nl)

Rugstreeppad
Huismus

Geraadpleegde websites

www.quickscanhulp.nl	www.telmee.nl
www.rvo.nl	www.vleermuisprotocol.nl
www.sovon.nl	www.vlindernet.nl
www.synbiosys.alterra.nl	www.waarneming.nl

Bijlage 1 Ecologie rugstreepad

Herkenning

De rugstreepad (*Bufo calamita*) is middelgrote pad met een lengte van circa 4,5-7 cm en korte poten. De rug heeft een grijsbruine kleur met groenige vlekken, de buik is lichtgrijs met grijszwarte vlekken. Over de gehele rug is karakteristieke lichtgele lengtestreep afgetekend. De ogen zijn geelgroen met een horizontale pupil. Mannetjes zijn in de paartijd te onderscheiden van vrouwen door een paars/blauwe verkleuring van de keel. De rugstreepad heeft een typische en harde roep die over een afstand van 1-3 kilometer hoorbaar is (Creemers & Van Delft, 2009).

De larven van rugstreepad zijn maximaal 2,5 centimeter lang en zwart van kleur. Oudere larven hebben een lichte keelvlak en soms een rugstreep (Diepenbeek & Creemers, 2006).

Gedrag

De rugstreepad is een typische pioniersoort die opportunistisch profiteert van tijdelijke gunstige omstandigheden. Klimatologische veranderingen vormen in sterke mate een trigger voor migratie, voortplanting en dergelijke. Onderstaande periodes zijn dan ook indicatief.

De overwintering vindt plaats van oktober/november tot en met maart. De eerste dieren kunnen vanaf begin maart de overwinteringslocatie verlaten om vervolgens al dan niet direct door te trekken naar de voortplantingslocaties. Mannen komen hier doorgaans eerder aan dan vrouwen (Creemers & Van Delft, 2009). De voortplanting vindt plaats van april-september met een hoogtepunt van half april-mei.

Habitat en verblijfplaatsen

Het geprefereerde habitat van de rugstreepad bestaat uit een dynamisch milieu met vergraafbaar zand of fijne grond en pionierskarakter. Veelal bestaan deze uit onbeschaduwde laagbegrone terreinen met een macroreliëf.

De vaste rust- en verblijfplaatsen van de soort kunnen worden onderscheiden in het voortplantings-, zomer- en overwinteringshabitat. Het voortplantingshabitat is aquatisch de overige habitats terrestrisch. De functionele leefomgeving bestaat uit het terrein in en tussen deze habitats.

De voorplantingslocatie bestaat uit veelal temporele, ondiepe en vegetatieloze wateren. Voorbeelden hiervan zijn greppels, rijsporen, regenplassen en geschoonde sloten. De zomer en- en winterlocaties bevinden zich in hoogwatervrije terreinen. Voor de overwintering gebruikt de rugstreeppad bestaande (muizen)holletjes, graaft zich in of kruipt onder materialen zoals: stenen, boomstammen, banden en houtstapels. Voorwaarde voor het winterhabitat is dat deze plaatsen vorstvrij moeten zijn.

Populatieomvang

Rugstreeppadden verspreiden zich in diverse richtingen waardoor de minimale populatie omvangen en bijbehorend oppervlakte voor de gunstige staat van instandhouding locatiespecifiek is. Als vuistregel wordt gehanteerd dat een populatie minimaal uit 50-200 dieren bestaat en in verbinding staat met andere populaties (RVO, 2011).

